

Vielser uden for kirkens rum

Juridisk Afdeling i Aalborg, Aarhus og Viborg stifter har udarbejdet denne vejledning, der beskriver reglerne for vielser uden for kirkens rum og hvilke forhold, præster og menighedsråd skal være særligt opmærksomme på.

Visse steder er der indsat henvisninger (links) til lovgivningen med angivelse af, hvilken bestemmelse i loven, der er relevant. Af hensyn til læsevenligheden, er henvisningerne ikke angivet med andet end paragrafnummer.

Til sidst i vejledningen er der en oversigt over det fulde regelsæt, der er henvist til.

Indhold

1. Hvem har præsten pligt til at vie og hvor?	2
1.1. Særligt vedrørende nordiske borgere	3
2. Vielse uden for kirkens rum	3
2.1. Enighed mellem brudeparret og præsten	3
2.2. Hvilke steder kan betegnes som egnede?	4
3. Kirkens personales deltagelse i vielser uden for kirkens rum	4
3.1. Varsling af vielser uden for kirkens rum	5
4. Hvem har ansvaret for den praktiske tilrettelæggelse?	5
4.1 Tilladelser	5
4.2. Musik	5
5. Hvis du vil vide mere	5
6. Hjælp og vejledning	6

1. Hvem har præsten pligt til at vie og hvor?

Det følger af [bekendtgørelse om vielse inden for folkekirken](#) § 2, stk. 5, at en præst kun har pligt til at foretage en vielse, hvis begge parter er medlem af folkekirken, og en af dem er medlem af præstens menighed eller har en særlig tilknytning.

Er kun den ene halvdel af parret medlem af folkekirken kan præsten vælge at foretage vielsen.

§ 7 i [lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning](#) regulerer, hvad der betragtes som særlig tilknytning:

- Hvis man tidligere har haft bopæl i sognet eller
- Hvis man har nære pårørende, det vil sige forældre, søskende eller børn, der bor i sognet.

Lovens § 7 opregner de situationer, hvor medlemmet altid har krav på kirkelig betjening, men opregningen er ikke udtømmende, og retten til kirkelig betjening kan således udstrækkes til andre tilfælde, hvor det vurderes, at der er tale om særlig tilknytning.

Eksempel:

Et par, hvor den ene part, er medlem af folkekirken, har bopæl i sogn A, men har gennem flere år holdt ferie på en campingplads (eller i et sommerhus) beliggende i sogn B, hvor de også har mødt hinanden. Parret har ikke bopæl i sogn B, ligesom de heller ikke har nære pårørende, der bor i sognet. Parret vil efter en konkret vurdering have særlig tilknytning til sogn B, grundet historikken i sogn B. Præsten i sogn B vil derfor have pligt, til at foretage vielsen. Præsten og parret skal dog være enige, hvis vielsen skal foretages et andet egnet sted end i kirken. Se nedenfor under afsnit 2.1.

Selvom præsten ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 5 kan have pligt til at foretage vielsen, er sognepræsten dog ikke forpligtet på at foretage den uden for kirkens rum, hvis sognepræsten ikke finder dette forsvarligt, som beskrevet i denne vejlednings afsnit 2.1.

Eksempel:

Et par, hvor begge er medlem af folkekirken, har bopæl i sogn A, og ønsker at blive viet ved den lokale sø, som ligger i sognet. Præsten har pligt til at vie parret, men er ikke forpligtet til at foretage vielsen uden for kirkens rum, hvis præsten ikke finder det forsvarligt. I dette tilfælde vurderer præsten dog, at det er fuldt ud forsvarligt at foretage vielsen som ønsket af parret.

Hvis parret ønsker, at vielsen skal foregå et sted, som ligger uden for sognets grænser og gerne vil have præsten med, er præsten ikke forpligtet til det, men der kan laves en aftale herom. Vær opmærksom på, at der kan være aftaler indenfor et provsti om håndteringen.

1.1. Særligt vedrørende nordiske borgere

Af [bekendtgørelsen](#) § 2, stk. 6 fremgår det, at medlemmer af Finlands evangelisk-lutherske kirke, den islandske folkekirke, Den Norske Kirke og den svenske kirke er ligestillet med medlemmer af den danske folkekirke med hensyn til adgangen til kirkelig vielse.

Eksempel: Et par, hvor den ene part er medlem af folkekirken, og den anden part er medlem af Den Norske Kirke, er bosiddende i sognet. Parret ønsker at blive viet på lystbådehavnen, som er beliggende i sognet.

Her er sognepræsten ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 5-6 forpligtet til at foretage vielsen, men sognepræsten er omvendt ikke forpligtet til at foretage vielsen på lystbådehavnen, medmindre sognepræsten finder det forsvarligt.

2. Vielse uden for kirkens rum

Siden ændringen af [bekendtgørelsen](#), har det været muligt at gennemføre vielser uden for kirkens rum uden at skulle søge biskoppen herom.

Ifølge bekendtgørelsens § 3, stk. 3, *kan vielse foretages et andet egnet sted end i kirken, såfremt parterne og præsten er enige derom.*

2.1. Enighed mellem brudeparret og præsten

Som det fremgår ovenfor, kan vielse foretages et andet egnet sted end i kirken, hvis parret og præsten er enige om det.

Brudeparret har ikke en ret til at blive viet uden for kirken, men brudeparret har ret til en individuel vurdering af deres ønske af præsten. En præst kan således ikke generelt afvise vielser uden for kirkens rum, men skal individuelt vurdere hver enkelt henvendelse.

Ved vurderingen er der flere hensyn som præsten bør inddrage:

- Ritualet
- Hensynet til præstens og kirkebetjeningens arbejdsmiljø og sikkerhed.
- Stedet (se punkt 2.2)
- Tage vare på "den bedste løsning"

Præsten kan således sige nej til at foretage vielsen, hvis stedet/de ønskede omgivelser ikke vurderes at leve op til hensyntagen til ritualet og almindelig sikkerhed for personale, gæster mv.

Eksempler:

Et par henvender sig til deres lokale præst, og anmoder om at blive viet, mens de rapeller ned ad en klippe. Præsten vurderer, at det ikke er sikkerhedsmæssigt forsvarligt at foretage en vielse mens der rapelles ned ad en klippe.

I de tilfælde, hvor man ikke kan imødekomme ønsket om en vielse, fordi man allerede er optaget af andre kirkelige handlinger denne dag, gør vi opmærksom på muligheden for at henvise til en kollega, som eventuelt kan forestå den ønskede vielse, på den pågældende dag.

2.2. Hvilke steder kan betegnes som egnede?

Ifølge [cirkulære om vielse inden for folkekirken](#) § 12, stk. 2 kan vielsen finde sted enten i et andet lokale end kirken eller på et nærmere angivet sted i det fri.

Om et sted er egnet, beror på et konkret skøn og vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det er vigtigt, at vielsen kan foregå med den respekt omkring handlingen, som er nødvendig, og også uden at den offentlige orden forstyrres. Vielsen må således ikke forstyrres af det offentlige rum, og vielsen må ikke forstyrre det offentlige rum på en sådan måde, at offentligheden fx påtvinges at være vidne til en kirkelig vielse. Dette følger af cirkulærets § 12, stk. 3.

Der kan således ikke gives en endelig facitliste på, hvilke steder der kan betegnes som egnede.

3. Kirkens personales deltagelse i vielser uden for kirkens rum

Det fremgår af [cirkulærets](#) § 12, stk. 8, i hvilke tilfælde menighedsrådet stiller kirkebetjeningen til rådighed for vielse uden for kirken. Det drejer sig om følgende tilfælde:

- Et lokalt par eller et par med særlig tilknytning, som skal vies af (d)en lokal(e) præst, på en beliggenhed indenfor sognets grænser.
- Et udefra kommende par uden særlig tilknytning, som skal vies af (d)en lokal(e) præst, på en beliggenhed indenfor sognets grænser – dog under forudsætning af, at præsten ville have foretaget vielsen, hvis denne skulle foregå i kirken.
- Et lokalt par eller et par med særlig tilknytning, som skal vies af en udefra kommende præst, på en beliggenhed indenfor sognets grænser.

Det betyder, at medarbejderne er forpligtet til at deltage, når vielsen holdes inden for sognets grænser, såfremt de i kraft af deres ansættelsesforhold er forpligtede til at deltage i de kirkelige handlinger.

I de ovenstående tilfælde erstatter vielsen uden for kirkens rum, den vielse der ellers skulle have været afholdt i kirken. Disse handlinger er således allerede indregnet i personalets stilling. Idet personalet således er honoreret via den faste løn, betyder det, at der ikke udløses særskilt betaling for handlingerne.

Har præsten sagt ja til en vielse uden for sognets grænser, har personalet ikke pligt til at deltage. Skal kirkens personale deltage må der i stedet laves en aftale med præsten i det sogn vielsen skal foregå (hvilket kræver en tilknytning).

3.1. Varsling af vielser uden for kirkens rum

Reglerne om arbejdstilrettelæggelse for overenskomstansatte kirkefunktionærer skal overholdes på fuldstændig samme måde som ved vielser i kirken, hvilket betyder, at en vielse uden for kirkens rum skal varsles med mindst én måned, og den skal ligge inden for medarbejderens rammetid.

4. Hvem har ansvaret for den praktiske tilrettelæggelse?

Præsten bør på forhånd have gennemtænkt, hvorledes den praktiske gennemførelse af vielsen skal finde sted, og drøfte det med brudeparret. Ved vielse i det fri bør medtænkes, hvordan der skal forholdes ved skiftende vejr.

Det er brudeparret, der har ansvaret for at få anskaffet det der skal bruges og få det stillet an.

Følgende skal bl.a. indtænkes:

- Tilvejebringelse af et egnet alter med tilhørende indretning (et kors, en dug, blomster og lys)
- Knæfald (noget parret kan knæle på)
- Siddemuligheder for brudepar og gæster
- Eventuel overdækning af området, hvor vielsen skal finde sted (evt. paraplyer)
- Hvorvidt afviklingen af de musikalske led kan ske som en del af den liturgiske helhed m.v.
- Salmeark/sangark (salmebøger tages typisk ikke med)
- Er der brug for højttaler/mikrofon?

4.1 Tilladelser

Ved vielser uden for kirkens rum er det brudeparrets ansvar på forhånd at indhente de fornødne godkendelser hos stedets ejer eller hos den pågældende myndighed, fx kommunen.

4.2. Musik

En organist kan som hovedregel ikke nægte at spille på det elorgel eller det klaver, som stilles til rådighed af menighedsrådet. Det anbefales dog, at menighedsråd, sognepræst og organist drøfter, hvilke minimumskrav, der skal stilles til de elorgler og/eller klaverer, der skal benyttes til vielser uden for kirkens rum. Man bør fx drøfte, om brudeparret skal leje et elorgel af en given standard, eller om menighedsrådet påtager sig den opgave. Det skal også sikres, at orgel/klaver ikke går til pga. regnvej

Anden musik f.eks. en guitar, kan aftales.

5. Hvis du vil vide mere

Liste over lovgivning, der er henvist til:

[Bekendtgørelse om vielse inden for folkekirken](#)

[Cirkulære om vielse inden for folkekirken](#)

6. Hjælp og vejledning

Har præsten eller menighedsrådet brug for hjælp eller vejledning, er der mulighed for at kontakte det lokale stift:

Aalborg Stift
Thulebakken 1
9000 Aalborg
Telefon: 98 18 80 88
E-mail: kmaal@km.dk

Aarhus Stift
Dalgas Avenue 46
8000 Aarhus C
Telefon: 86 14 51 00
E-mail: kmaar@km.dk

Viborg Stift
Domkirkestræde 1
8800 Viborg
Telefon: 86 62 09 11
E-mail: kmvib@km.dk